

Til lovforslag nr. L 217. Betænkning afgivet af Retsudvalget den 18. maj 1995

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven

(Oprettelse af et procesbevillingsnævn m.v.)

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til justitsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Endvidere har udvalget modtaget en skriftlig henvendelse fra professor Eva Smith, Retsvidenskabeligt Institut A.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af Det Konservative Folkepartis medlemmer) lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et flertal inden for flertallet (Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis, Fremskridtspartiets, Det Radikale Venstres, Enhedslistens og Centrum-Demokraternes medlemmer af udvalget) har noteret sig, at justitsministeren har oplyst, at det er et element i den foreslåede ordning, at regeringen, typisk justitsministeren, kan rette henvendelse til procesbevillingsnævnet og pege på behovet for, at der i en bestemt type sager meddeles 3. instans-bevilling. Baggrunden herfor kan f.eks. være en drøftelse i Folketinget, hvor der har været fremsat ønske om, at Højesteret får lejlighed til at tage stilling til, hvorvidt retstilstanden på et bestemt område bør ændres. Det må forventes, at nævnet vil lægge betydelig vægt på sådanne tilkendegivelser, der således også vil kunne få betydning i forbindelse med behandlingen af en konkret enkeltsag.

Flertallet lægger endvidere vægt på, at justitsministeren har fremhævet, at de ændrede kriterier på det civile område på ingen måde er udtryk for, at der i forbindelse med kompeten-

ceomlægningen fremover skal meddeles færre tilladelser end hidtil, og at ændringen således navnlig er begrundet i overordnede, principielle synspunkter om Højesterets placering og opgaver i retssystemet.

Videre lægger flertallet vægt på, at ministeren har oplyst, at såfremt der foreligger omstændigheder som en landsretsdom, der under dissens ændrer hidtidig praksis, vil disse forhold med ganske betydelig vægt tale for, at der meddeles 3. instans-bevilling, idet sagen har principiel karakter. I Retsplejerådets betænkninger og lovforslagets bemærkninger (pkt. 4.3) er det fremhævet, at dette kriterium således omfatter tilfælde, hvor der skønnes behov for af Højesteret at få fastlagt eller afstukket en praksis på området eller - efter en vis periode - at få afklaret, om en bestående retstilstand, udmålingspraksis m.v. bør ændres eller justeres. Efter det af ministeren oplyste vil lovforslaget derfor ikke få betydning for tilfældegrupper som de nævnte.

Flertallet har endelig noteret sig, at justitsministeren under samråd over for udvalget har tilkendegivet, at han finder det rimeligt, at der gives en begrundelse i tilfælde af et afslag på procesbevilling.

Et *mindretal* (Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Mindretallet er af den opfattelse, at den nu gældende ordning, hvorefter det er Justitsministeriet, der behandler ansøgninger om 3. instans-bevillinger, har fungeret upåklageligt.